בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ח בניסן תשע"ב (20 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

*הלילה, אור ל-**כ"ח בניסן**, לפני 100 שנה – **טבעה אוניית ה'טיטניק'** בנבכי הים מזרחה מחוף קנדה.*

=בסרט "טיטניק", יודע הצופה שסופה של האנייה לטבוע בלב האוקיאנוס. ואף-על-פי כן הוא מרותק למסך, כי הוא חי את העלילה מנקודת מבטו של המפליג באנייה.=

ובכן, למרות שסופה של הטיטניק ידוע, פחות ידוע שהיו בה הרבה יהודים עושים את דרכם ל'עולם החדש'. מתוכם, סיפור אחד - סיפור יהודי שבתוך העלילה.

על-כך, מעשהיה כך היה:

בשנת 1910, סאם אקס [Sam Aks] היגר לאנגליה מפולין, שם נשא לאשה לאה רוזן. לאחר זמן לא רב, החליטו השניים לעבור לאמריקה, הארץ שמשכה אליה הרבה יהודים ואחרים באותן השנים, והחליטו גם להקים את ביתם במדינת וירג'יניה. אך לאה היתה כבר בהריון עם הילד הראשון שלהם, והוריה הפצירו בה שתחכה עד לאחר לידת התינוק כדי לעשות את דרכה בנסיעה ארוכה וקשה כזאת. סאם התקדם כדי למצוא עבודה ולהשיג מקום לגור בו, וכמה חודשים לאחר שהבן נולד, לאה והתינוק עלו על ה"טיטניק" כדי להצטרף לסאם בצד השני של האוקיאנוס.
הגב' לאה אקס, יחד עם 912 נוסעים נוספים, יצאו מנמל סאות'אמפטון, אנגליה ב-10 באפריל – בטקס חגיגי ביותר. בגאוה, בעלי האוניה טענו שאוניה זו היתה הגדולה והבטוחה ביותר שאי-פעם נבנתה. ועוד, כמובן, שאי-אפשר להטביע אותה. האוניה עצרה בעוד נמלים בדרך, כולל בבלפאסט, אירלנד כדי לאסוף עוד נוסעים לפני שהיא החלה את דרכה מעבר לים. לאה היתה בסיפון ה-3, התחתון, יחד עם מהגרים רבים נוספים המתכוונים להתחיל חיים חדשים ב"*גולדנה מדינה*". הנוסעים העשירים יותר היו בסיפונים העליונים יותר, והמרווחים יותר.
כעבור 4 ימים, כאמור, בליל כ"ח בניסן [ה-14-15 באפריל], קצת לפני חצות הלילה, האוניה התנגשה עם קרחון ענק שראשו הגיע עד לכ-30 מ' מעל לסיפון העליון. [כיוון שכ-90% מקרח הוא מתחת לפני המים, אזי מדובר על קרחון שגובהו מלמעלה עד למטה היה כ-300 מ' – ואת רובו לא ראו.] לפי הערכת אדריכל האוניה, שאיתו התייעצו אחרי שהבינו כי הקרח חתך את הפלדה לאורך 250 מ', האוניה עמדה לטבוע תוך שעתיים, והיה על כולם להיכנס לסירות ההצלה אם רצו להציל את נפשם.
החליטו – לאחר שגילו כי יש מספיק סירות לכלול רק מחצית הנוסעים בלבד! – כי יקדימו הנשים והטף. אף בסיפון ה-3, הנשים עם ילדיהם זזו קדימה, עם הגברים לאחור. לאה אקס החזיקה את בנה, **אפרים פישל**, בידיה, וניסתה לעלות לסיפון העליון, אך

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ו', כ"ח בניסן תשע"ב (20 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מצאה את עצמה לכודה מאחורי שער שלא נפתח. אחד המלחים מצא אותה וחילץ אותה. היא רצה עם התינוק למעלה. שם היא חכתה בתור (וגם בקור עז!) כדי להיכנס לאחת הסירות, כאשר אחד הגברים שניסה פעמיים להיכנס לסירה, ופעמיים הוצא בכח ע"י הצוות, בטענה שקודם כל הנשים והטף, פתאום ראה את לאה המחזיקה את התינוק בזרועותיה. בזעם, הוא חטף את התינוק ממנה, אמר "את חושבת שהנשים והילדים הם הראשונים?! אני אראה לכם." וברגע של טירוף דעת, הוא העיף את התינוק מעבר לאוניה ללב הים.

לאה יצאה מדעתה, וכמעט התמוטטה. היא זעקה ודרשה את התינוק שלה, וניסתה להתנגד לכל מאמץ להכניס אותה לסירת הצלה. "לא אלך בלי התינוק שלי!", היא צעקה ובכתה. "לא אלך בלעדיו!" אבל סגל האוניה אמרו לה שאין ברירה – ואין טעם לסכן את עצמה בגלל התינוק. עם זאת, הכריחו אותה לרדת לאחת הסירות, כאשר היא המשיכה לבכות ודחתה כל נסיון לנחם אותה. כעבור כמה שעות, הגיעה אוניית ה"קרפתיה" [Carpathia] ואספה כל הניצולים. לבסוף – רק 705. מעל ל-1500 נספו.
כעבור יומיים, לאה התהלך בסיפון ה'קרפתיה' כאשר ראתה אשה מחזיקה תינוק שהיא הכירה – לא אחר מהאפרים פישל שלה שהיא לא ציפתה לעולם עוד לראותו! הוא גם הכיר את אמו וניסה לזוז לקראתה. לאה צעקה, "התינוק שלי! - זהו התינוק שלי!" האשה שהחזיקה אותו, אשה לבושה בשׂמלה שחורה ועונדת צלב גדול סביב צווארה, טענה כנגד – "לא כן! הוא נמסר לי לדאוג לו ולגדל אותו. מן השמיים קבלתי אותו!", כאשר היא סיפרה איך היא קלטה את התינוק אחרי שהועף מעל לאוניה. אחרי שנוסעים אחרים החלו להתערב ולקחת צדדים בוויכוח, רב-החובל הבין שהוא יידרש להכריע בעניין. הוא זימן את שתי הנשים אליו למשׂרד, כאשר לאה היתה בוכה בהיסטריה והאשה השניה עמדה על 'זכותה' לקבל את הילד.
רב החובל ביקש מכל אחת להסביר את עמדתה, ולאה פתאום אמרה – "אני יכולה להוכיח שהוא הילד שלי." לאה, סה"כ בת 18, דברה בבטחון מלא. "אני יהודיה", אמרה, "ואת בני הכנסתי לבריתו של אברהם אבינו. תוכל לבדוק ולראות את זה בעצמך!" והיא ידעה שבאירופה באותם הימים, רק ילדים יהודיים עברו את ברית המילה. כאשר רב החובל ראה שאמנם כך המצב, הוא שׂמח להחזיר את הילד לאמו האוהבת, לאה. לאחר נסיעה קצרה, הביאה ה'קרפתיה' את נוסעיה למקום מבטחים – לעיר ניו יורק.
אפרים פישל אקס, שהיה לימים Frank Philip Aks, גדל בבית יהודי וזכה לשׂיבה טובה עם בנים ובני בנים. הוא נפטר בשנת 1991. אמו לאה, ילדה בת אחרי זמן-מה באמריקה ומתוך הכרת הטוב לאניית קרפתיה ורב החובל שלה, נתנה לבת את השם "שׂרה קרפתיה". אך בגלל בלבול בבית החולים, שמה נרשם שם כ"**שׂרה טיטניק אקס**"!

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַּזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ח בניסן תשע"ב (20 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לכך מוסיף הרב קרוהן, המגיד שהעלה את הסיפור הנפלא הזה בספרו:
בשעה שאברהם אבינו נצטווה ע"י השם יתברך לעשות לעצמו, ולבני ביתו, את הברית הזאת לראשונה, הוא הרהר על כך עם החברים שלו – ענר, אשכול וממרא. ענר הציע לו "לרדת מהרעיון הזה" שמא יפצע את עצמו ויגרום לעצמו הרבה צער. אשכול שאל למה שישים על עצמו אות שבכך הוא יבחין בינו לבין אויביו, דבר שיכול לסכן אותו. ממרא היה היחיד שעודד אותו לעשות את דבר ה'. והנה, אותה דאגה שאשכול הביע – שמא סימן זה יבדיל בין אברהם לבין אויביו – הוא הוא הסימן שהציל את חייו של התינוק אפרים פישל!
[Reflections of the Maggid]

"...אשה כי תזריע וילדה זכר... וביום השמיני ימול בשר ערלתו." [תחילת פרשת השבוע, "תזריע-מצרע"]

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 18^{49}	(י-ם): 18^{36}	(ת"א): 18^{52}	(חיפה): 18^{43}
צאת השבת	(ב"ש): 19^{47}	(י-ם): 19^{50}	(ת"א): 19^{52}	(חיפה): 19^{52}

פרשת השבוע: "תַזְרִיעַ-מְצֹרָע" [ויקרא י"ב 1 – ט"ו 33] **יום נעים ושבת שלום ומבורך!**

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**יעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל